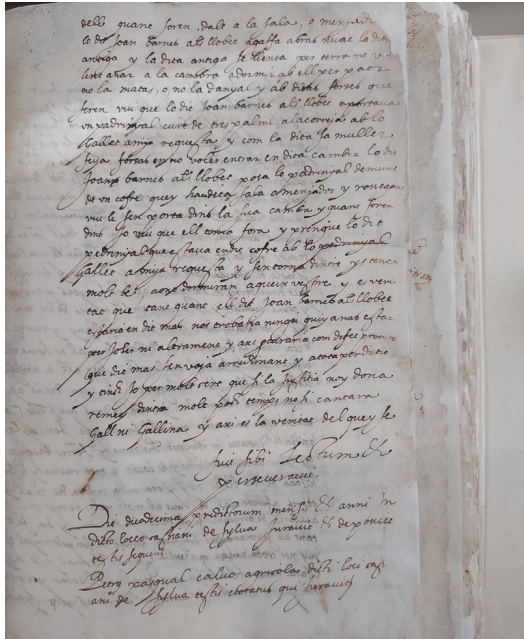

La violència contra les dones medievals, una qüestió econòmica

Plat posat per Antiga Llobet contra el marit, a Cassà ARXIU.

Dolça, filla de Bernat Gotmar de Torroella de Montgrí, tenia entre nou i deu anys, quan va ser violada en grup el setembre del 1372. El ban que insta els sospitosos a declarar recalca la pèrdua de virginitat de la nena. Durant l'edat mitjana, la virginitat de les fadrines era considerada no només una virtut moral sinó també un valor econòmic. Hi ha poca informació sobre aquest cas atroç de violència sexual, indica el doctor en història Lluís Sales Favà, que el recull en un article recent a la publicació especialitzada *Anales de la Universidad de Alicante. Historia medieval*. El que sí que està documentat, explica, és l'inici de la investigació: “La cort del batlle de Torroella fa una crida, no compareixen i se'ls declara fugitiu; hi ha un interès en aquest cas concret a l'hora de perseguir una violació col·lectiva.” L'especialista insisteix en la vàlua econòmica de la virginitat, i la lectura que en fa de la persecució dels agressors és en aquests termes. No per l'acte de violència sexual sinó per les conseqüències que per al pare de la Dolça tenia el fet que la filla ja no fos fadrina. “Una nena que ha perdut la seva virginitat és un actiu menys per al mas, perquè el que es premia és col·locar –terme que usen els contemporanis del segle XIV– les filles en

altres masos i els fills, sans i forts per treballar les terres.”

El segle XIV és una època de crisi demogràfica i econòmica, i molts homes del nord-est del Principat van a guanyar-se la vida a Mallorca. Però les dones es queden. En l'estudi que ha fet Sales Favà destaca que hi ha molts processos a la cort del batlle perseguint les adúlteres: “La lectura és la mateixa: el que s'està posant en risc és la viabilitat i la unitat econòmica del mas o d'una casa de la vila; un matrimoni és un pacte econòmic, i una infidelitat pot trencar-ho. Per tant el senyor feudal, el baró, i la seva cort no ho poden permetre i ho persegueixen.” Però no com una qüestió moral. L'historiador conclou que la societat medieval s'havia dotat de mecanismes, els tribunals i corts jurisdiccionals, per controlar aquesta violència. També les presons. A l'article s'inclouen dos casos de dones preses, i la hipòtesi és que l'embaràs il·legítim afegís gravetat a la causa perquè dificultava la renda feudal. Així li va passar a Elisenda, casada amb Arnau Puig de Franciac, que el 1330 va marxar del país i va quedar embarassada d'un altre home.

Violència continguda Per Sales Favà no hi ha, desmitificant la idea de l'edat mitjana, una violència de gènere, “una agressió física” institucionalitzada, perquè pesa el valor econòmic de la dona: “No es pot delmar el mas; era fer-lo menys productiu i rendible, i els senyors feudals estaven molt interessats a preservar la pau.” Afegeix, però, que hi ha “una certa violència continguda i socialment acceptada”, en àmbits rurals, per “fer creure la dona i que treballi”. L'època medieval ho és també de transició, i així les dones aniran adquirint drets. D'aquesta manera hi ha algunes vídues que es faran càrrec del mas o de l'obrador a la vila.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 11-04-2023, Pàgina 6

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2275423-la-violencia-contra-les-dones-medievals-una-queestio-economica.html>